

Renovatie van de vistrap in het Kralingse Bos

Op 24 januari 2024 gaf boswachter Bas Groeneveld aan de IVN gidsengroep voor het Kralingse Bos uitleg over de renovatie van de vistrap in het Kralingse Bos. Annelies Enkhuizen maakte een verslag; de foto's zijn van Liesbeth den Haan.

Waarom?

De vistrap is in 2011 aangelegd met het oog op de aanwezige snoeken in de Kralingse Plas. Om te paaien in het voorjaar hebben snoeken (en andere vissen) de natuurlijke neiging om naar hoger gelegen en vooral ondieper (en dus sneller warm) water te gaan - waar de paring plaatsvindt en de eitjes bevrucht en afgezet worden. Vanuit de Kralingse Plas is er een verbinding onder het Langepad door naar de eerste vijver van de vistrap, de volgende vijf vijvers liggen elke een "trapje" hoger. De laatste vijver is bij de brug in het verlengde van het pad (Eekhoornpad) vanuit de Heemtuint. Het hoogteverschil dat overbrugd moest worden tussen de verschillende vijvers was zo'n 10 à 12 cm. Deze kleine watervalletjes vormden geen enkel probleem

voor de snoeken: deze vissen kunnen gemakkelijk tot een halve meter hoogteverschil overbruggen door te springen. Ook Windes kunnen 10 à 12 cm hoogteverschil aan. Maar veel kleinere vissoorten in de Kralingse Plas maakten ook gebruik van de onderdoorgang naar de vistrap om vervolgens te blijven steken in de eerste vijver, goed zichtbaar vanaf het wandelpad. Er was een onbedoelde ophoping van vissen die als haringen in een ton bleven steken en stierven. Experts hebben gekeken wat de beste oplossing zou zijn om ook kleinere vissoorten de kans te geven te migreren naar geschikt paaigebied. De natuur (hier: De Kralingse Plas) is immers gebaat bij diversiteit, dus bij meerdere vissoorten die zichzelf in stand kunnen houden.

Werkzaamheden

De renovatie van de vistrap is bedoeld om deze nu ook geschikt te maken voor kleinere vissoorten. Dit gebeurt door de te overbruggen afstand tussen de vijvers te verkleinen naar 6-8 cm. De totale lengte of oppervlakte van de vistrap blijft hetzelfde, maar het kleinere hoogteverschil wordt gerealiseerd door 12 ipv 6 vijvers aan te leggen. Het water zal niet meer als een watervalletje (cascade) van de ene naar de andere vijver gaan, maar als een stroompje (glooiend). Wellicht dat sommige vissen niet alle trappen overbruggen, maar al paaïen in één van de lagere vijvers.

De vijvers worden hiervoor geschikt gemaakt door ook binnen elke vijver diepe en ondiepe gedeeltes te creëren. De afscheidingen tussen de vijvers worden gevormd door damwanden gemaakt van tropisch hardhout. Dat is (toch) het meest duurzaam, omdat ander hout bij blootstelling aan lucht verrot en dan moet men binnen een aantal jaar weer renoveren. En dat renoveren zelf is ook belastend voor de natuur; er wordt op ecologisch verantwoorde wijze gerenoveerd, d.w.z. dat de werklieden zijn geschoold (gecertificeerde

aannemer) om vissen en amfiëën (en planten) die ze aantreffen op verantwoorde wijze te verplaatsen vóór een vijver wordt drooggelegd dan wel uitgebaggerd.

Inzichten wat wel en niet wenselijk is wisselen met de tijd. Destijds werd gedacht dat een hoopje stenen vlak onder elke waterval de vissen hielp om te springen. Het blijkt niet zo te zijn, dus die stenen komen niet terug.

De snoeken blijken de vistrap ook te gebruiken in het najaar, op zoek naar een geschikte plek om te overwinteren. Geschikt paaigebied is ook te vinden in en rondom de Heemtuin.

Watercirculatie

De vistrap kent stroming doordat water wordt opgepompt uit de Kralingse Plas; via rioleringsbuizen stroomt het water in de hoger gelegen vijver aan het begin van het Naaldbomenpad. Zonder deze constant werkende pomp zou er geen stromend water zijn in de watergangen, dat via de waterval en de vistrap en de rioolbuizen onder het Langedpad terugloopt de Plas in, via de Heemtuin.

Voor inlaat in de Plas met het doel het waterpeil ervan in stand te houden, wordt defosfa-teerd water vlakbij de waterval (in het IJsvogelpad) ingelaten. Het water (uit de Rotte)

wordt via een defosfateringsinstallatie geleid, waar de fosfaat met ijzeroxide gebonden wordt. De defosfateringsinstallatie wordt overigens binnenkort verplaatst.

Blauwalg

In de Plas is enkele jaren terug ter bestrijding van algenbloei (blauwalg) phoslock aan het water toegevoegd; dit middel toegevoegd aan betoniet bindt het fosfaat; het zakt naar de bodem. Het schijnt de bedoeling te zijn ook in de watergangen Phoslock aan te brengen. Het opgepompte water gaat nu nog langs de kinderboerderij, wat niet zo handig is, omdat daar ook weer meststoffen van de dieren (= fosfaatrijk) in het water terecht komen.

28 februari 2024: nieuw aangelegde 'treden' van de vistrap, met een verlaging in midden.

